

WERKBLAD

Groepsopdrachten (1)

1 MUURKRANT

Je werkt in een groepje. Elke groep heeft een nummer, van 1 tot en met 6. Groep 1 werkt deze les aan opdracht 1. Groep 2 werkt aan opdracht 2 enzovoort. Zet een cirkel om de opdracht die je deze les doet. De volgende les schuif je met je groepje een opdracht op.

Jullie maken elke keer een product voor de rest van de klas. Verdeel de taken, werk goed samen en maak er iets moois van.

Stel je voor dat je verslaggever bent voor een Nederlandse krant in die tijd. Kies uit het deel van de strip dat jullie zojuist gelezen hebben vier gebeurtenissen. Schrijf hierover een stukje van 5 regels en zet er een kop boven.

Lees de stukjes aan elkaar voor. Bespreek of het artikel duidelijk is, en verander je eigen tekst als hij er beter van wordt.

Kijk bij elkaar na of alle woorden goed geschreven zijn.

Verdeel een groot vel (A3) met potlood in vakjes, zodat alle teksten erop kunnen. Schrijf in één vakje jouw artikel en je naam. Gebruik kleuren en zorg ervoor dat jullie muurkrant er aantrekkelijk uitziet.

2 BRONNEN- POSTER

Met internet

Zoek in het 'bronnenboek' de teksten en illustraties die horen bij het deel van de strip dat je zojuist hebt gelezen.

A) Verdeel de pagina's en lees ieder een pagina.

B) Kies een zin die jij belangrijk vindt, en schrijf die op.

C) Zoek samen op het internet bij elke zin een historische foto. Kijk op de sites die in de bronnen genoemd worden.

D) Print de afbeeldingen en plak ze op een groot vel papier (A3). Zet erbij waar en wanneer de foto is gemaakt.

E) Schrijf de gekozen zinnen erbij. Zet bij 'jouw' zin wie hem uitsprak of schreef, en je eigen naam. Gebruik kleur en verschillende lettertypes.

Powerpoint?

Als er een beamer in de klas is, kunnen jullie er ook een Powerpoint-presentatie van maken. Vraag aan je docent of dat kan. Download de afbeeldingen, type de zin erbij die jij koos. Zet er ook bij op welke site je het plaatje gevonden hebt, wanneer het gemaakt is en wat er te zien is.

Zonder internet

Zoek achter in het boek de teksten en illustraties op die horen bij het deel van de strip dat je zojuist hebt gelezen.

A) Kies een zin die jij belangrijk vindt, en schrijf die op.

B) Vertel elkaar waarom je die zin belangrijk vindt.

C) Schrijf de gekozen zinnen op een groot vel (A3). Zet bij 'jouw' zin wie hem uitsprak of schreef, en je eigen naam. Gebruik kleur en verschillende lettertypes.

WERKBLAD

Groepsopdrachten (2)

3 QUIZ

A) Bedenk met je groepje 4 vragen over het deel van de strip dat jullie gelezen hebben. Minstens één vraag moet over een jaartal gaan.

B) Schrijf elke vraag op een half A4'tje. Zet het antwoord erbij en het nummer van je groep.

C) Laat je docent de vragen en antwoorden controleren en lever daarna je quizvragen in. Als er tijd voor is, kan de hele klas meedoen aan de quiz.

4 ROLLENSPEL

Schrijf samen een rollenspel. Oefen daarna jullie rollen op een rustige plek. De opdracht staat op het werkblad bij deze les.

Als er tijd voor is, spelen jullie het rollenspel voor de hele klas.

Tips:

- Denk na over de woorden en lichaamshoudingen die passen bij jouw rol.
- Bespreek waar het gesprek zich afspeelt. Heb je stoelen, een tafel of andere attributen nodig? Zet die dan vooraf klaar.
- Laat ieder een beginzin formuleren. Kies er eentje uit en noteer die.
- Doe hetzelfde voor de eindzin.
- Bedenk samen een gesprek van 2-3 minuten. Ieder noteert wat zijn of haar persoon zegt en doet. Zorg ervoor dat iedereen minstens drie zinnen zegt en dat de verschillen in de rollen duidelijk worden.
- Oefen kort in je groepje. Gebruik je blaadje als spiekbriefje.

5 WOORDSPEL

Kies samen minstens 4 moeilijke woorden uit het deel van de strip dat je zojuist gelezen hebt. Noteer van elk woord de betekenis.

- Bedenk twee aan twee een woordspel met deze woorden.
- Zet het resultaat op een vel A4 en zorg voor een kopie.
- Geef de kopie met de oplossing aan je docent.
- Wissel nu je woordspel uit met het andere tweetal.

Voorbeelden woordspel:

- medeklinkers weglaten, maar wel de betekenis geven (kln = een land overheerst door een andere land);
- alle lettergrepen door elkaar gooien (nieloko);
- een woordzoeker (zie: onlineklas.nl/taal/wordsearchmaker.com);
- een kruiswoordpuzzel (eenvoudig model, van links naar rechts met kolom waarin een woord verschijnt bij juiste invulling);
- een geheimschrift gebruiken (bijvoorbeeld letters aanduiden met cijfers).

Let op!

Als je zojuist het laatste deel uit de strip hebt gelezen, dan verzamelen jullie de woordspelen die de andere groepjes hebben gemaakt, en zetten ze op grote vellen papier. Dan kunnen al je klasgenoten de woordspelen maken.

6 DROOMREIS

A) Verzamel jullie droomreizen naar Indonesië van werkblad 1.

B) Voeg ze samen tot een reis die jullie het liefst zouden willen maken. Kun je niet tot één keus komen, ga dan 'eilandhoppen', van het ene eiland naar het andere.

C) Maak een reclameposter van jullie 'Droomreis'.

Laat op je poster zien:

- welke eilanden jullie willen bezoeken;
- wat je daar kunt zien en doen (denk aan cultuur, natuur en sport).

Heb je nog niet nagedacht over jouw droomreis naar Indonesië? Kijk dan eerst op het internet (www.indonesië.nl of <http://indonesië.startpagina.nl>) of blader in de reisgidsen en boeken in de klas. Doe dan de opdrachten B en C.

Koloniale tijd, crisisjaren, nationalisme

'De Terugkeer' pagina 6-13

Naam .....

Klas .....

1 DE TIJDLIJN

Kijk op het werkblad tijdlijn en beantwoord de vragen.

A) In maart 1942 viel Japan Nederlands-Indië binnen. Dit betekende het einde van de periode waarin Nederlands-Indië een kolonie van Nederland was. Markeer de koloniale periode op de tijdlijn.

B) Hoe lang was Nederlands-Indië een kolonie van Nederland?

Ongeveer ..... jaar.

C) Bas vertelt over de crisis. In welke jaren was die crisis? Markeer die periode van tien jaar op de tijdlijn.

2 KOLONIE?

Nederlands-Indië was een kolonie van Nederland. Wat hield dat in?

Kruis één antwoord aan.

A) Nederlands-Indië was een populair vakantieoord voor Nederlanders.

B) De Nederlanders waren de baas in Nederlands-Indië en ze profiteerden van de opbrengsten van het land.

C) Nederlands-Indië was een belangrijke handelspartner van Nederland.

D) Nederlands-Indië kreeg ontwikkelingshulp van Nederland.

3 LEIDER VAN DE NATIONALISTEN

A) Vul de naam van deze leider in en schrijf op waar hij voor streed.

Ik, ...,
strijd voor .....

B) Was er toen vrijheid van meningsuiting?

Ja Nee

Want

.....
 .....
 .....
 .....

'De Terugkeer' pagina 6-13

Naam .....

Klas .....

4 SMS'EN

A) Stel dat Bas jou een sms kon sturen. Wat zou hij volgens jou schrijven over de opmerking van zijn moeder? Gebruik maximaal 10 woorden.

.....

.....

.....

.....

.....

B) Omcirkel het emoticon dat het best bij zijn antwoord past.

5 VERBODEN VRIENDSCHAP

Bespreek met een klasgenoot het einde van de vriendschap tussen Amir en Bas.

A) Welk bezwaar had Amirs vader tegen de vriendschap? (p.11)

.....

.....

.....

.....

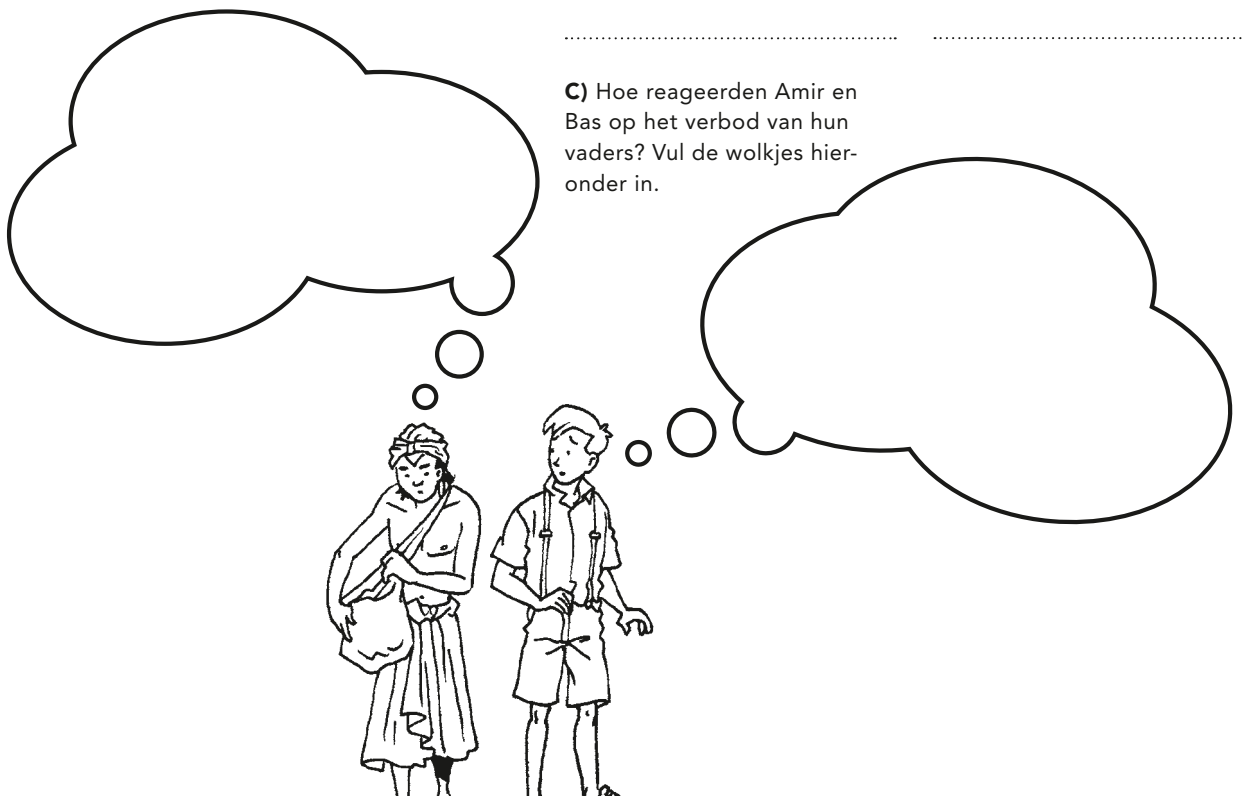
B) Om welke reden verbod de vader van Bas de vriendschap? (p.12)

.....

.....

.....

C) Hoe reageerden Amir en Bas op het verbod van hun vaders? Vul de wolkjes hieronder in.

HUISWERK

Als je mocht kiezen, welke plek of welk eiland in Indonesië zou jij dan bezoeken? Prijs in ongeveer 50 woorden jouw favoriete plek of eiland in Indonesië aan. Gebruik er ook een foto bij die je aanspreekt.

Tip:
Kijk op www.indonesië.nl
of <http://indonesië.startpagina.nl>.

D) Wat zou jij doen, denk je?

.....

.....

.....

WERKBLAD 2A

Oorlogsdreiging

'De Terugkeer' pagina 14-19

Naam .....

Klas .....

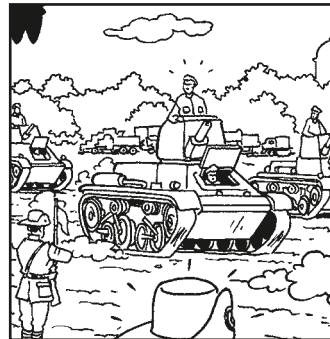
1 DE TIJDLIJN

Vul de tijdlijn aan.
Schrijf in de lege blokjes:

A) Wat er gebeurde er in mei 1940?

B) Wat er gebeurde er op 7 december 1941?

2 KNIL

KNIL =

- A) Koninklijk Nederlands-Indisch Leger.
- B) Koninklijk Nieuwe Illegalen Legioen.
- C) Keizer Nippon Inlands Leger.
- D) Keizerlijk Nieuw Indonesisch Legioen.

3 NIET NAAR NEDERLAND

Waarom kon Bas in 1940 niet in Nederland naar de middelbare school?

.....

.....

.....

.....

.....

WERKBLAD 2B

Oorlogsdreiging

'De Terugkeer' pagina 14-19

Naam .....

Klas .....

4 HUIDSKLEUR EN AFKOMST

Hoe merkte Bas dat huidskleur en afkomst belangrijk waren in Nederlands-Indië? Zoek in de strip (pagina's 6-19) drie plaatjes waar dat uit blijkt. Omschrijf wat er aan de hand was.

1) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SPIEKBRIEFJE

Schrijf op wat je belangrijk vindt om te onthouden over deze periode. Denk aan jaartallen, begrippen en andere feiten. Wat viel je op, vond je verrassend, leuk, interessant of gek? Welke vraag heb je nog?

Om te onthouden:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5 GROEPS-OPDRACHT

Maak van het werkblad groepsopdrachten de opdracht die bij het nummer van je groepje hoort.

ROLLENSPEL

Doe je het rollenspel? Kijk dan hieronder voor je opdracht. Lees ook de tips op het werkblad groepsopdrachten.

Titel: 'Verboden vriendschap'

Maak een toneelstukje over het einde van de vriendschap tussen Amir en Bas. Gebruik hierbij jullie antwoorden bij opdracht 5 van werkblad 1.

Rollen:

- 1) Bas
- 2) Amir
- 3) de vader van Bas
- 4) de vader van Amir

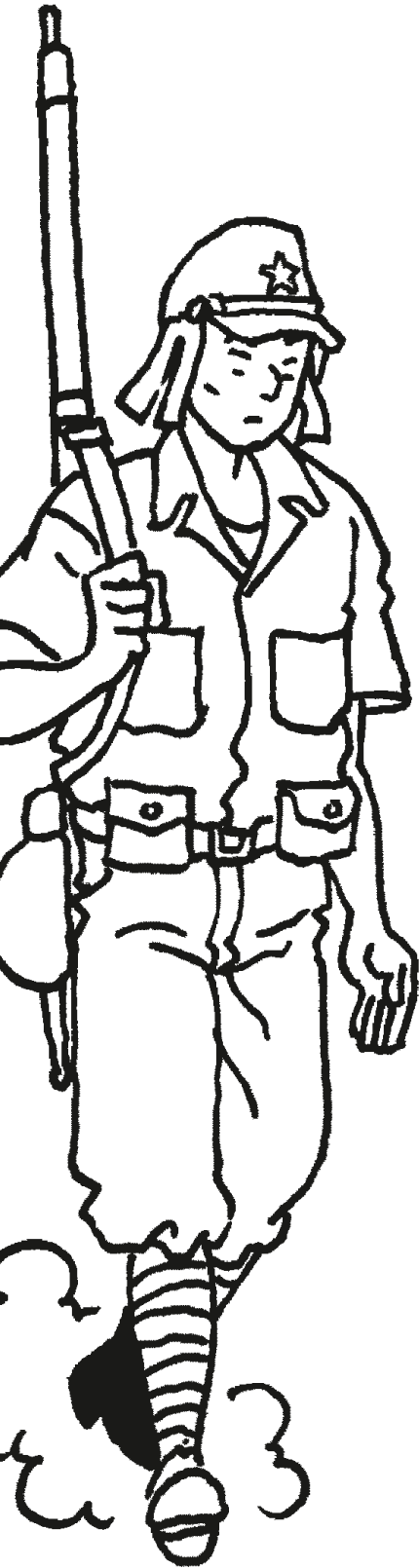
Begin van het toneelstukje: Bas en Amir zijn (nog) vrienden.

Einde: hun vriendschap is over.

WERKBLAD 3A

De Japanse bezetting

'De Terugkeer' pagina 20-33

Naam .....

Klas .....

1 DE TIJDLIJN

Kijk op het werkblad tijdlijn en beantwoord de vragen.

A) Hoe lang duurde de Japanse bezetting in Indonesië? Kleur deze periode met rood.

B) Jaarlijks worden de slachtoffers van de oorlog in Indonesië herdacht. Dat is op de dag van de Japanse capitulatie. Op welke dag is dat?

.....

.....

2 INDISCHE NEDERLANDER

Joyce is een Indische Nederlandse. Wat weet je dan over de afkomst van haar ouders?

.....

.....

.....

.....

.....

3 DE JAPANSE BEZETTING

A) Japan kwam in maart 1942 aan de macht in Indonesië. Stap in de schoenen van Bas (Nederlander) en Joyce (Indische Nederlandse) en beschrijf wat er veranderde in hun leven. Dus schrijf in de ik-vorm.

Bas:

Ik .....

.....

.....

.....

Joyce:

Ik .....

.....

.....

.....

B) Wat hoopte Soerati toen Japan aan de macht kwam? (Tip: kijk in de strip op p.21)

Soerati:

Ik .....

.....

.....

.....

WERKBLAD 3B

De Japanse bezetting

'De Terugkeer' pagina 20-33

Naam .....

Klas .....

SPIEKBRIEFJE

Schrijf op wat je belangrijk vindt om te onthouden over deze periode. Denk aan jaartallen, begrippen en andere feiten. Wat viel je op, vond je verrassend, leuk, interessant of gek? Welke vraag heb je nog?

Om te onthouden:

.....

.....

.....

.....

.....

Wat me opviel:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat ik nog wil weten:

.....

.....

.....

.....

.....

4 GROEPS-OPDRACHT

Maak van het werkblad groepsopdrachten de volgende opdracht.

ROLLENSPEL

Doe je deze les een rollenspel? Hieronder staat jullie opdracht. Lees ook de tips op het werkblad groepsopdrachten.

Titel: 'De Japanse bezetting'

Stel je voor: Soerati, Joyce en Bas worden nu uitgenodigd voor een interview in een televisieprogramma. Daarin vertellen ze over hun ervaringen tijdens de Japanse bezetting. Maak samen het interview. Gebruik daarbij jullie antwoorden op opdracht 3.

Rollen:

- 1) Interviewer
- 2) Soerati
- 3) Joyce
- 4) Bas

Bedenk samen eerst goede vragen. Bijvoorbeeld:

- over het leven in de kampen en in de kampongs;
- over de keuze tussen steun voor Nederland of Japan (Joyce);
- over de familieleden van Soerati, Joyce en Bas.

Terugblik groepsopdracht:

Hoe ging de samenwerking in je groepje?

- Goed
- Ging wel
- Slecht

Ben je tevreden over je eigen bijdrage?

- Ja
- Middelmatig
- Nee

Wat doe je de volgende keer anders?

.....

.....

.....

.....

WERKBLAD 4A

Einde Japanse bezetting, Bersiap-periode, onafhankelijkheidsstrijd/politionele acties

'De Terugkeer' pagina 34-49

Naam .....

Klas .....

1 DE TIJDLIJN

Kijk op het werkblad tijdlijn en beantwoord de vragen.

A) Hoeveel dagen na de capitulatie (overgave) van Japan, riep Soekarno de onafhankelijkheid uit van Indonesië?

Na ..... dagen

B) De Nederlandse regering wilde niet dat Indonesië in 1945 onafhankelijk werd. Wat deed de regering om Indonesië te behouden?

.....

.....

.....

.....

.....

2 TROUW AAN NEDERLAND

Tijdens de oorlog bleven de meeste Indische Nederlanders trouw aan Nederland.

A) Hoe dachten de Japanse bezetters over hen?

.....

.....

.....

.....

B) En hoe dachten de Indonesiërs over hen?

.....

.....

.....

.....

C) Waarom gingen Joyce en Noes na de oorlog naar een speciaal beschermingskamp? (Tip: kijk in de strip op p.38)

.....

.....

.....

.....

3 TANTE JO

A) Vul deze uitspraak van Jo aan:

Ik leef in twee vaderlanden

want...

.....

.....

.....

.....

B) Wat is een voordeel en wat is een nadeel als je 'in twee vaderlanden leeft'?

Voordeel:

.....

.....

Nadeel:

.....

.....

Einde Japanse bezetting, Bersiap-periode, onafhankelijkheidsstrijd/politionele acties

'De Terugkeer' pagina 34-49

Naam .....

Klas .....

HUISWERK

Zoek een Indonesisch restaurant bij jou in de buurt. Bekijk de menukaart. Kies drie gerechten en noteer de Nederlandse en de Maleise (Indonesische) naam.

Tip: kijk op

- www.ertussenuit.com
- www.indisch-eten.startpagina.nl
- www.iens.nl

SPIEBRIEFJE

Schrijf op wat je belangrijk vindt om te onthouden over deze periode. Denk aan jaartallen, begrippen en andere feiten. Wat viel je op, vond je verrassend, leuk, interessant of gek? Welke vraag heb je nog?

Om te onthouden:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat me opviel:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat ik nog wil weten:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 GROEPS-OPDRACHT

Maak van het werkblad groepsopdrachten de volgende opdracht.

ROLLENSPEL

Doe je deze les een rollenspel? Hieronder staat jullie opdracht. Lees ook de tips op het werkblad groepsopdrachten. Jullie spelen deze keer de rollenspelen in een tweetal.

Titel: 'Soerati zegt nee'

Rollenspel 1

Rollen:

- 1) Soerati (leerling 1)
- 2) vriendin van Soerati (leerling 2)

Soerati vertelt haar vriendin dat Bas haar ten huwelijk heeft gevraagd. Ze zegt: 'Ik houd van hem, wat vind jij ervan?'

Rollenspel 2

Rollen:

- 1) Bas (leerling 3)
- 2) Soerati (leerling 4)

Soerati vertelt Bas dat ze niet met hem wil trouwen. Ze geeft redenen. Bas probeert haar over te halen. Maar uiteindelijk blijft het 'nee'.

Tips:

- ➔ Denk aan de politieke situatie toen (Bas vocht als soldaat tegen de onafhankelijkheid van Indonesië).
- ➔ Denk aan de achtergrond van Bas en Soerati. Waar zouden ze moeten gaan wonen?

Terugblik groepsopdracht:

Hoe ging de samenwerking in je groepje?

- Goed
- Ging wel
- Slecht

Ben je tevreden over je eigen bijdrage?

- Ja
- Middelmatig
- Nee

Wat doe je de volgende keer anders?

.....

.....

.....

.....

'De Terugkeer' pagina 50-62

Naam .....

Klas .....

1 TITEL

Schrijf boven aan dit blad een goede titel voor dit deel van de strip.

2 'OOOO...'

Amir vertelt Bas hoe hij vroeger over de Nederlanders dacht. Bas reageert daarop met 'Oooo...'. Waarom denk je dat Bas zo reageert?

.....

.....

.....

3 AMIR EN DE BEZETTING

In het begin was Amir blij met de Japanse bezetting. Waarom veranderde zijn houding in de loop van de tijd?

.....

.....

.....

.....

4 DE VADERS

Wat gebeurde er met de vaders van Bas en Amir tijdens de Japanse bezetting?

De vader van Bas:

.....

.....

.....

De vader van Amir:

(tip: kijk op p.56)

.....

.....

.....

5 AMIR NA DE CAPITULATIE

Vul de lege plekken in.

A) In 1945 sloot Amir (kijk ook op p.34) zich aan bij de

.....

.....

B) Hun strijdkreet was

.....

Zo werd ook de periode genoemd na de Japanse capitulatie (overgave).

'De Terugkeer' pagina 50-62

Naam .....

Klas .....

6
TWEE KANTEN
VAN DE OORLOG

In 1948 keerde **Bas** als soldaat terug naar Nederlands-Indië. Hoe noemde hij deze oorlog?

.....

.....

En hoe zou **Amir** die hebben genoemd?

.....

.....

SPIEKBRIEFJE

Schrijf op wat je belangrijk vindt om te onthouden over deze periode. Denk aan jaartallen, begrippen en andere feiten. Wat viel je op, vond je verrassend, leuk, interessant of gek? Welke vraag heb je nog?

Om te onthouden:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat me opviel:

.....

.....

.....

.....

.....

Wat ik nog wil weten:

.....

.....

.....

.....

.....

7
GROEPS-
OPDRACHT

Maak van het werkblad groepsopdrachten de volgende opdracht.

ROLLENSPEL

Doe je deze les een rollenspel? Hieronder staat jullie opdracht. Lees ook de tips op het werkblad groepsopdrachten.

Titel: 'Memories'

Bas heeft zijn dochter Tijah ontmoet. In een restaurantje spreekt hij met haar af om bij te praten. Amir en Maureen zijn er ook bij. Samen voeren jullie een gesprek over:

- je jeugd in Indonesië/ Nederland;
- de invloed van het verleden op jou;
- hoe het met jou was gegaan als tante Jo de brief van Soerati niet had verstopt.

Stel elkaar vragen over deze onderwerpen. Samen drinken jullie kokosmelk en jullie eten sambal goreng telor.

- Rollen:**
- 1) Bas
  - 2) Tijah (de dochter van Bas)
  - 3) Amir
  - 4) Maureen

Bereid je rol goed voor. Wat is er anders in de jeugd van Bas, Tijah, Amir en Maureen?

Terugblik groepsopdracht:

Kies ieder een emoticon voor de samenwerking in je groepje.

Geef je groepje daarna samen een cijfer.

.....

Is het de laatste keer beter gelukt dan de eerste?

.....

.....

.....

.....

Indonesië wordt kolonie van Nederland.

1600	1602									1700					
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--	--	--	--	--

1910		1900									1800				
------	--	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--	--	--	--

1920		1930							1950		1960		1970	
------	--	------	--	--	--	--	--	--	------	--	------	--	------	--

27 december
Nederland draagt de soevereiniteit over aan Indonesië; einde onafhankelijkheidsstrijd.

19 december 1948-5 januari 1949
Tweede politionele acties.

7 december:
.....
.....

mei:
.....
.....

1940

1941

1942

1943

1944

1945

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

1948

1947

1946

Eerste Indische Nederlanders verlaten Indonesië.

21 juli-5 augustus
Eerste politionele acties.

Maart
Eerste Nederlandse militairen in Indonesië.

Februari
Slag in de Javazee.
Maart
Japan aan de macht in Nederlands-Indië; einde koloniale periode.

Mei
Nederland bevrijd.

6 en 9 augustus
Atoombommen op Hiroshima en Nagasaki.

15 augustus
Japan geeft zich over.

17 augustus
Soekarno: 'Indonesië is onafhankelijk!'

September 1945-maart 1946
Bersiap-periode: Indonesische jongeren (pemoeda's) strijden voor onafhankelijkheid.

1 Hoeveel jaar was Indonesië een kolonie van Nederland?

- A) Ongeveer 150 jaar.
 B) Ongeveer 250 jaar.
 C) Ongeveer 350 jaar.
 D) Ongeveer 450 jaar.

2 Hoeveel keer past Nederland in Indonesië?

- A) Ongeveer 5 keer.
 B) Ongeveer 10 keer.
 C) Ongeveer 25 keer.
 D) Ongeveer 60 keer.

3 De hoofdstad van Indonesië heet:

- A) Jakarta.
 B) Batavia.
 C) Kuala Lumpur.
 D) Bangkok.

4 Soekarno was een van de leiders van de nationalist. Hij wilde dat:

- A) Indonesië een kolonie van Nederland bleef.
 B) Indonesië een kolonie van Japan werd.
 C) Indonesië onafhankelijk werd van Nederland.
 D) Indonesië weer opgedeeld werd in onafhankelijke eilanden.

5 Wat was de afkorting voor het Nederlandse koloniale leger in Indonesië?

- A) KNIL.
 B) NKLI.
 C) KLI.
 D) NKL.

6 In welk jaar kwam Japan aan de macht in Indonesië?

- A) in 1940.
 B) in 1942.
 C) in 1945.
 D) in 1949.

7 Tijdens de Japanse bezetting van Indonesië, moest iedereen eer betuigen aan de Japanse keizer door:

- A) te buigen.
 B) de rechterarm recht naar voren te steken.
 C) te knielen.
 D) het hoofddeksel af te doen.

8 Wat gebeurde er tijdens de Japanse bezetting met de Nederlandse vrouwen en kinderen in Indonesië?

- A) Zij werden opgesloten in kampen.
 B) Zij werden op de boot gezet naar Nederland.
 C) Zij werkten met de Japanners samen tegen de nationalist.
 D) Zij vochten tegen de Japanners.

9 Welke zin klopt?

- A) Tijdens de Japanse bezetting verlieten Indische Nederlanders in 1942 massaal Indonesië.
 B) Tijdens de Japanse bezetting verbleven de meeste Indische Nederlanders buiten de kampen.
 C) Tijdens de Japanse bezetting keerden de Indische Nederlanders terug naar India.

11 Welke zin klopt?

- A) Nederlandse militairen sloten zich aan bij de pemoeda's.
 B) Nederlandse militairen hadden 'Bersiap' als strijdkreet.
 C) Nederlandse militairen voerden politiole acties uit.

10 Welke zin past bij dit plaatje?

- A) Dwangarbeiders werken aan de Birmaspoorweg.
 B) Indonesiërs in een jappenkamp op Java.
 C) Nederlanders dwingen Japanners wegen en spoorlijnen aan te leggen.

blad 2 steeds 1 antwoord aan.

12 Zet bij iedere foto het juiste jaartal en de juiste letter.

- 1941
- 1942-1945
- 1945
- 1945
- 1947-1949
- 1949

- A) Nederland draagt de soevereiniteit over aan Indonesië.
- B) Opgesloten in kampen tijdens de Japanse bezetting.
- C) Politieacties.
- D) Hiroshima na Amerikaans bombardement.
- E) Soekarno roept de onafhankelijkheid van Indonesië uit.
- F) Japan vernietigt de Amerikaanse vloot in Pearl Harbor.

jaren:

letter:

jaar:

letter:

jaren:

letter:

jaar:

letter:

jaar:

letter:

jaar:

letter: